

COLUMN 17 februari 2024 – Mondzorg in het basispakket

Met verbazing keek ik naar de necrologie over Dries van Agt. De op 93-jarige leeftijd overleden oud-premier. Er kwam een fragment voorbij waarbij Den Uyl en Van Agt elkaar ietwat plagerig de maat namen. Het had wat goedmoedigs. Respect was – ondanks politieke verdeeldheid - nog niet uit de tijd. Maar dat was niet wat mij intrigeerde.

Ik sloeg aan op de looks. Zowel Den Uyl als van Agt hadden een verbijsterend rommelig gebit. En dan doel ik niet op wat mijn oude tandarts vroeger een 'managers bekkie' noemde. Nee, er ontbraken echt emolumenten en de boel stond scheef als een Groningse boerderij na de gaswinning. Dat kon toen nog: in de schijnwerpers je werk doen, zonder parelwitte polyester eethoek.

Volgens mij was het toen wel voor iedereen bereikbaar, tandzorg. Want het zat gewoon in het basispakket van het ziekenfonds. Ook was het nog de tijd van de schooltandarts. Maar laten we het daar vandaag maar niet over hebben. Ik heb als kind al zo geleden.

Bij de voorbereiding van deze column kreeg ik twee moties toegezonden. Beiden met de strekking om mondzorg weer op te nemen in het basispakket. Want dat is in 2006 geschrapt. Het is voor mensen te duur om naar de tandarts te gaan: zegt de woordvoerder van de organisatie Dokters van de wereld. Anderhalf miljoen mensen kunnen de tandarts niet betalen. De organisatie rijdt door Nederland met de mondzorgkaravaan. Mensen komen bij hen via organisaties als schuldhulpverlening en de voedselbank. Inmiddels kun je, net als toen ik nog kind was, aan iemands gebit zien met wat voor inkomen deze rond komt.

Verbijsterend. Beschamend. Terwijl Nederland – volgens de actualiteitenprogramma's - lijdt onder het feit dat het formeren van een nieuw kabinet niet is gelukt, gaan de allesvernietigende werkzaamheden van de Tweede Kamer ongehinderd door. Eind januari is de zorgbegroting besproken. Geloof het of niet dan worden er soms wel meer dan honderd moties, wijzigingsvoorstellen, ingediend. Waaronder dus eentje om tenminste één periodieke controle bij de tandarts per jaar – uitgezonderd van het eigen risico - toe te voegen aan het basispakket. Dat kost weliswaar 385 miljoen euro, maar de gezondheidswinst is een veelvoud.

Wist u dat je van slechte mondverzorging reuma, keel-, maag- en darmproblemen, diabetes, stress en een verlaagde weerstand kunt krijgen? Ook is een verband tussen dementie en hartproblemen aangetoond. En laat ik het maar niet hebben over de andere gevolgen van een slecht gebit. Laag zelfvertrouwen, vermijden van sociale contacten en ernstige psychische problemen. Vereenzaming, het laten vallen van de dagelijkse structuur en bezigheden. Uiteindelijk kan er zelfs een depressie ontstaan.

Ik vermoed zo maar dat u zich er op zijn minst een voorstelling van kan maken. Voor wie dat niet kan:

zelfs de WHO (World Health Organisation) bepleit al sinds 2019 om mondzorg op te nemen in het basispakket. Omdat zij hebben onderzocht dat meer dan de helft van alle

volwassenen in Europa ernstige mondaandoeningen heeft. De in 'zorg' gespecialiseerde Kamerleden, die zich tijdens hun duurbetaalde werkzaamheden bezighouden met hun begroting weten dat sodemieters goed.

Toch werden beide moties weggestemd. Fors weggestemd. Van de honderdvijftig gekozen volksvertegenwoordigers stemden er slechts vierenveertig voor. Nog niet eens een derde. En weet u, niet omdat het zoveel geld kost. De 385 miljoen klinkt veel, maar is een schijntje op een begroting van 433 miljard euro. Een miljard is duizend miljoen. Dus 433 miljard is 433 keer duizend miljoen.

Alsof je het kopen van een waterijsje probeert te vergelijken met de aanschaf van een villa. Waarom is er dan tegen het opnemen van de tandarts in de basisverzekering gestemd, hoor ik u denken. Omdat de Kamerleden bang waren om kleur te bekennen. Bang dat de PVV dan boos zou worden en dat ze dan niet mee zouden mogen doen met dat onmogelijk te formeren kabinet.

Kamerleden van de PVV van Wilders, NSC van Omtzigt, BBB van Caroline en de VVD van Yesilgöz durfden niet voor een motie van links te stemmen. Terwijl diezelfde PVV groot is geworden door de stemmen van mensen die zij weer op één zouden zetten. Weet u nog? Die PVV die bij monde van Fleur Agema altijd op hoge toon ageerde tegen het uitkleden van de zorg. Overigens zijn veel andere moties met stokpaardjes van dezelfde vier formatiepartijen wel gewoon aangenomen. Breek me de bek niet open....